

FORMY OCHRONY PRZYRODY

– ZASADY WPROWADZANIA OCHRONY NA PRZYKŁADZIE POTENCJALNEGO UŻYTKU EKOLOGICZNEGO W LUBINIE

Krzysztof Strykowski

Fundacja Ochrony Przyrody i Rozwoju Turystyki

„FOPiT – GOBI”

Raczkowa 2b, gm. Legnickie Pole

Czy warto chronić przyrodę?

- Żywi

- leczy

- broni

Świadczenia ekosystemów – nowy kierunek ekonomii ?

świadczenia ekosystemów – nowa nauka?

Czy warto chronić przyrodę w miastach?

W obowiązującym w Polsce prawie ochrona przyrody regulowana jest przepisami **ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody**. W jej rozumieniu ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody tj.:

dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;
roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia;
siedlisk przyrodniczych;
siedlisk roślin, zwierząt i grzybów zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych;
tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt;
krajobrazu;
zieleni w miastach i na wsiach;
zadrzewień.

art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. DzU z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.; dalej: usg) do zadań **własnych gminy należą zadania z zakresu ochrony środowiska i ochrony przyrody**. Wykonywaniu ich służą m.in. instrumenty prawne, określone przepisami ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. DzU z 2022 r. poz. 916; dalej: uop). Stosownie do art. 4 ust. 2 uop obowiązkiem organów administracji publicznej, w tym organów jednostek samorządu terytorialnego, jest zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody.

Co może samorząd?

W odniesieniu do prawnych form ochrony przyrody ustawodawca zdecydował się na ustanowienie jednolitego trybu ich ustanawiania. **kompetencja ta należy do rady gminy, która podejmuje w takich sprawach uchwałę**. Odpowiednie przepisy regulujące postępowanie w sprawie ustanowienia pomnika przyrody zostały zawarte w art. 44 uop.

Upoważnienie ustawowe do podjęcia przez radę gminy uchwały w sprawie ustanowienia pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, jest zawarte w przepisie art. 44 ust. 2 uop. W takiej uchwale należy określić nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, podmiot sprawujący nad nim nadzór, szczególne cele ochrony. Konieczne jest wskazanie zakazów właściwych dla tego obiektu, obszaru lub jego części. Zakazy ustanawiane w odniesieniu do konkretnego obiektu muszą zostać wybrane z katalogu zakazów zawartego w art. 45 uop. W razie potrzeby w uchwale można także zawrzeć ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony – działań, jakie powinien realizować, w odniesieniu do obiektu objętego ochroną przyrodniczą, podmiot sprawujący nad nim nadzór.

Użytki ekologiczne

Są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Użytek ekologiczny „Dolina Radawki” w oddz. 189

art. 45 ust. 1 uop. Rada gminy może ustanowić zakazy dotyczące:

niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
zmiany sposobu użytkowania ziemi;
wydobycia do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
umieszczania tablic reklamowych.

Dolina rzeki Zimnica stanowi najważniejszy międzygminny korytarz ekologiczny dla gmin Lubin i Ścinawa.

W jej obszarze znajdują się użytki ekologiczne. Obszar wzdłuż koryta rzeki zachował półnaturalny charakter, dzięki czemu występują zbiorowiska różnorodnych siedlisk, od leśnych po łąkowe, suche i wilgotne z cennymi gatunkami roślin i zwierząt. Oprócz ekosystemów leśnych występują ekosystemy, które wytworzyły się w wyniku prowadzonej dawniej, a obecnie zaniechanej, gospodarki rolnej. Ponieważ ziemia wzdłuż Zimnicy nie jest obecnie uprawiana ekosystemy mają charakter odłogów oraz nie użytkowanych łąk i pastwisk, na których zachodzi sukcesja ekologiczna. W części doliny Zimnicy, w wyniku regulacji koryta rzeki przez zlikwidowanie meandrów zostały silnie przekształcone naturalne stosunki wodne, odpowiednie ukształtowanie przekroju koryta, pogłębienie itp., spowodowały obniżenie naturalnego poziomu wód gruntowych i spadek wilgotności gleb w dolinie rzeki. W przeszłości rzeka meandrowała po całym dnie doliny, obecnie płynie prosto i nie zmienia położenia koryta.

Dziękuję za uwagę.

Zapraszam do pytań

W razie potrzeby zawsze służę pomocą: tel. Kom. 603844977